

Europos lituanistinių mokyklų vaikai susitiko Molėtuose: mokėsi lietuviškų keiksmažodžių ir ragavo ypatingos žuvies

Rugpjūčio 1–8 dienomis Molėtų rajone, Čiulėnų kaime, šurmuliavo devintą kartą vykstanti stovykla lituanistinių mokyklų mokiniams „Virtualioji istorija“. Kiekvieną dieną vaikų laukė įvairūs su Lietuvos istorija, tradicijomis ir kalba susiję užsiėmimai. Kasmet stovyklos organizatoriai pasirenka vis naują temą, šiemet tai buvo „Simbolika stebuklinėse pasakose“. Stovyklą vainikavo visą savaitę vaikų statytas spektaklis „Eglė Žalčių karalienė“, kurį sukurti padėjo Klaipėdos Pilies teatro aktorė ir režisierė Vilhelmina Paniuškiene.

Ana Vengrovskaja
Pasauliolietuvis.lt

Mokosi vieni iš kitų

Kitąmet dešimtmečio jubiliejų švęsianti stovykla kasmet į Lietuvą iš įvairių šalių sukviečia apie 100 dalyvių, šiemet susirinko 85 vaikai ir 16 lituanistinių mokyklų mokytojų. Dalyviai atskrido iš 5 šalių: Jungtinės Karalystės (Lituanistinė etnokultūros ir dramos mokykla „Bitė“ ir Škotijos lietuviška mokykla), Italijos ir Turkijos (Virtuali ir kontaktinė lituanistinė Italijos mokykla), Prancūzijos (Vaikų

klubas „Paukščiukai“) ir Ispanijos (Barselonos lituanistinė mokyklėlė).

Šiemet stovykloje dalyvavo 101 žmogus | Jean-Luc Dang nuotr.

Stovykloje kasmet dalyvauja ir partneriai iš Lietuvos: Šiaulių Vinco Kudirkos progimnazija, Ukmergės Dukstynos pagrindinė mokykla, Ukmergės Senamiesčio progimnazija. Lietuvoje gyvenantys vaikai (šiemet jų dalyvavo 15) susipažįsta su užsienyje gyvenančiais bendraamžiais ir jų gyvenamosiomis šalimis, o lituanistinių mokyklų auklėtiniai bendraudami su Lietuvoje gyvenančiais vaikais iš jų mokosi taisyklingos tarties ir plečia žodyną.

Stovyklai ruošiasi visus metus

Jungtinėje Karalystėje gyvenanti stovyklos vadovė Virginija Stukaitė lituanistinio švietimo srityje turi daug patirties – 2012 m. Londone įkūrė lituanistinę etnokultūros ir dramos mokyklą „Bitė“, dabar turinčią tris skyrius skirtinguose miesto rajonuose. Po kelių mokyklos darbo metų mokyklos vadovė pradėjo svarstyti, kaip būtų galima efektyviai motyvuoti vaikus mokytis lietuvių kalbos.

> *„Nuo antrų metų nutarėme, kad siekiame išmokti ne tik lietuvių kalbos, bet ir istorijos, taip pat susipažinti su kulinariniu ir kultūros paveldais – visais aspektais, kuriais galima pažinti Lietuvą“, – pasakoja V. Stukaitė.*

„Penkias dienas vaikai eina į anglišką mokyklą, o šeštą ateina į lituanistinę ir vėl mokosi struktūroje, o juk mums visiems reikia poilsio. Svarstėme, ką padaryti, kad

jiems mokytis lietuvių kalbos būtų lengviau, natūraliau, kad turėtų daugiau motyvacijos. Nusprendėme, kad geriausia būtų, jei jie susitiktų su vaikais iš kitų lituanistinių mokyklų ir pamatytų, kad visame pasaulyje vaikai lanko mokyklas šeštadieniais“, – apie stovyklos užuomazgas pasakoja jos įkūrėja.

Stovyklos organizatorė Virginija Stukaitė laiko edukacijose pačių pasigamintą šakotį | Jean-Luc Dang nuotr.

Pirmoji stovykla buvo nedidelė – joje dalyvavo tik vaikai iš Jungtinės Karalystės ir partneriai Lietuvoje – Klaipėdos rajono Slengių mokyklos – daugiafunkcinio centro auklėtiniai. Prieš tai vaikai bendravo tarpusavyje nuotoliniu būdu *Skype* programa – paeiliui anglų ir lietuvių kalbomis.

> *Norime, kad vasaros stovykloje būtų ir smagumo, juk negalime nuolat sėdėti prie suolo ir mokyti rašyti ir skaityti. Matome, kad vaikų lietuvių kalba pagerėja.*

„Esmė ta, kad vaikai susitiktų Lietuvoje, kad jie „ragautų“ Lietuvą įvairiais aspektais. Antrus metus rengdami stovyklą sugalvojome labai aiškų pavadinimą – „Virtualioji istorija“. Antroji pavadinimo dalis kasmet priklauso nuo to, kur mes

keliaujame, – tarkime, „Aukštaitija vaiko akimis“, „Žemaitija pašto ženkluose“. Nuo antrų metų nutarėme, kad siekiame išmokti ne tik lietuvių kalbos, bet ir istorijos, taip pat susipažinti su kulinariniu ir kultūros paveldais – visais aspektais, kuriais galima pažinti Lietuvą“, – pasakoja V. Stukaitė.

Stovyklą vaikai pradėjo giedodami Lietuvos himną ir laikydami įspūdingo dydžio trispalvę | Jean-Luc Dang nuotr.

Lituanistinės etnokultūros ir dramos mokyklos „Bitė“ vadovė atskleidžia, kad pasiruošimas stovyklai kasmet prasideda bene prieš metus ir prie jo prisideda visi – organizatoriai ir lituanistinių mokyklų mokytojai kartu sprendžia, kokią temą ir veiklas pasirinkti, o vaikai pradeda ruošti namų darbus – domisi regiono, kurį aplankys, istorija, ieško informacijos apie ten esančius objektus, kuriuos vėliau aplankys. Į stovyklą vaikai atvyksta jau turėdami istorinį pagrindą ir atsiveža paruoštus darbus – ankstesniais metais jie sukūrė lankstinukus apie Arklio muziejų Aukštaitijoje, pašto ženklus Žemaitijos regiono tema ir kt.

V. Stukaitė tikina, kad temų stovykloms tikrai netrūksta – užsienyje gyvenantys vaikai Lietuvos istorijos nesimoko, todėl jiems viskas yra nauja ir įdomu. Rengdami programą organizatoriai atsižvelgia ir į vaikų pageidavimus.

Edukacijų kupina savaitė

Šių metų stovyklai buvo pasirinkta tema „Simbolika stebuklinėse pasakose“. Visą

savaitę vaikų laukė įvairūs su šia tema susiję edukaciniai užsiėmimai, stovyklą vainikavo kartu su režisiere V. Paniuškiene statytas spektaklis vienos žymiausių lietuvių liaudies pasakų motyvais.

Spektaklio „Eglė Žalčių karalienė“ repeticijos akimirka | Jean-Luc Dang nuotr.

„Kaip pagrindą pasirinkome „Eglę Žalčių karalienę“, čia mes galėjome nesunkiai įtraukti daug vaikus dominančių elementų, tarp jų ir kulinarinį paveldą, kurio jie norėjo. Kepėme šakotį, kuris atsirado ir vaidinime, ragavome žuvienės. Atradome Aukštaitijos kraštą su ežerų žuvimis – valgėme šamo žuvienę. Pasirodo, kad šamas yra vienintelė žuvis, kuri neturi žuvies kvapo. Vaikai suvalgė visą žuvienę ir dar paprašė“, – džiaugiasi V. Stukaitė.

> *Aiškinomės, kodėl aukštaičiai sako „eik tu po perkūnais“, o žemaičiai – „eik po velniais“. Vaikams buvo labai smagu“, – pasakoja stovyklos organizatorė.*

Stovyklos dalyviai išbandė etnines pramogas – jų žinovas Jonas Kavaliauskas parodė, kaip smagiai praleisti laiką naudojant medinius pagalius, arklio lanką ir panašius senovinius įrankius.

Vaikai susipažino su etninėm pramogom | Jean-Luc Dang nuotr.

Stovyklos mokytojai dalyvauja etninių žaidimų varžybose | Jean-Luc Dang

nuotr.

Utenos rajono tautodailininkų klubas „Svirnas“ ir LTS Vilniaus krašto tautodailininkų – meno kūrėjų bendrija supažindino lituanistinių mokyklų vaikus su UNESCO paveldu – lietuviška šiaudinių sodų tradicija. Vaikai rišo paukštukus, laumžirgius ir angelėlius, o sukurti sodai tapo finalinio spektaklio scenografijos dalimi.

Padedami Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininkės Violetos Meiliūnaitės vaikai kūrė naujadarus, o stovyklos mokytojos supažindino juos su lietuviškais keiksmažodžiais.

Šiaudinių sodų ryšimo edukacija | Jean-Luc Dang nuotr.

„Bandėme lietuvių kalbą mokytis žaismingai – vienas iš būdų buvo būtent pasitelkti ekspresyvius posakius. Ne paslaptis: kai suaugęs ar vaikas nežino, ką sakyti, visokių žodžių atranda. Mokėme, ką pasakyti lietuviškai – ir vaidinom, ir piešėm tuos posakius. Aiškinomės, kodėl aukštaičiai sako „eik tu po perkūnais“, o žemaičiai – „eik po velniais“. Vaikams buvo labai smagu“, – pasakoja stovyklos

organizatorė.

Laisvu nuo edukacijų metu vaikai žaidė tinklinį, futbolą, maudėsi Molėtų rajono ežeruose, vakarais kūrė laužus, dalyvavo filmų naktyje.

Stovyklos vaikai mokėsi lietuviškų keiksmažodžių ir aiškinosi jų reikšmes | Jean-Luc Dang nuotr.

Kiekvienas lietuviškas žodis – aukso vertės

Devintą kartą stovyklą organizuojanti V. Stukaitė patenkinta jos rezultatais – ji mato, kad vaikus ypač motyvuoja mokymasis neformalioje erdvėje ir pastebi, kaip po kartu praleistos savaitės jų kalbos įgūdžiai akivaizdžiai pagerėja.

> *Turime ir tokių vaikų, kurie kitą sykį atvažiuoja mokėdami du žodžius: labas ir ačiū. Išvažiuoja mokėdami tikrai ne du.*

„Stebėję mūsų veiklas internete tėvai kreipiasi ir klausia, ar esame ta mokykla, kuri važiuoja vasarą į stovyklą? Ir dėl to leidžia vaikus į mūsų mokyklą (lituanistinė etnokultūros ir dramos mokykla „Bitė“ – aut. pastaba). Koks motyvas

skaitina eiti į mokyklą – mums nesvarbu, svarbu, kad ateina mokytis. Norime, kad vasaros stovykloje būtų ir smagumo, juk negalime nuolat sėdėti prie suolo ir mokyti rašyti ir skaityti. Matome, kad vaikų lietuvių kalba pagerėja.

Maudynės Molėtų ežere | Jean-Luc Dang nuotr.

Ne paslaptis, kad turime ir tokių vaikų, kurie kitą sykį atvažiuoja mokėdami du žodžius: labas ir ačiū. Išvažiuoja mokėdami tikrai ne du. Matome, kad kai kurie atvažiuoja nedrąsūs, nežino, kaip taisyklingai ištarti, ką nors pasakyti, bet kiti pavertėjauja, labai gražiai padeda, jei kuris nesupranta, kaip, pavyzdžiui, atlikti užduotį. Kitas dalykas – susitinka vaikai iš Italijos ir iš Anglijos, kaip jiems tarpusavyje kalbėti? Ne visi moka anglų kalbą, tad jų bendravimo kalba tampa lietuvių. Jie turi kažkaip išmąstyti, kaip pasakyti tai, ką nori, ir pasako. Kiekvienas pasakytas žodis yra aukso vertės, galiu drąsiai sakyti“, – sako V. Stukaitė.

Pasak stovyklos vadovės, kai kurie vaikai atvyksta kelerius metus iš eilės ir dėl to, kad nori pabūti su ten sutiktais draugais.

Vaikai įvertino šamo žuvienę | Jean-Luc Dang nuotr.

Paragavę žuvienės vaikai kūrė savas žuvytes | Jean-Luc Dang nuotr.

„Girdėjau, kaip vienas berniukas interviu LRT televizijai sakė: „Dabar gyvenu ne Lietuvoje, bet svajoju grįžti.“ Labai gražu ir gera matyti, kad jiems gera Lietuvoje“, – apibendrina V. Stukaitė.

Pašnekovė jau planuoja kitų metų – jubiliejinę, dešimtąją – stovyklą.

„Ruošdamiesi jubiliejinei stovyklai jau apsvarstėme galimybę įtraukti suaugusiuosius – tėvelius, kad jie pajustų stovyklos dvasią. Jiems bus suorganizuojama svečių diena“, – sako Jungtinės Karalystės lietuvė.

Stovykloje vaikus lydėjo 16 lituanistinių mokyklų mokytojų. Iš kairės: Solveiga Stankevičiūtė (Ispanija), Greta Urbonavičiūtė (Jungtinė Karalystė), Evelina Kovnators (Jungtinė Karalystė), Kristina Stankevičienė (Jungtinė Karalystė), Eglė Čebatorienė (Lietuva), Vilma Ramella Paia (Italija), Inga Petrauskienė (Lietuva), Marija Linciute-Dang (Prancūzija), Virginija Stukaitė (Jungtinė Karalystė), Aušra Kiuberytė Basso (Italija), Daiva Glasinskienė (Lietuva), Laura Gentvainytė (Jungtinė Karalystė), Kristina Kutulytė (Jungtinė Karalystė), Vilhelmina Paniuškienė (Lietuva) | Jean-Luc Dang nuotr.

Mokėsi ir mokytojos

Dieną prieš oficialią stovyklos pradžią susirinko projekte dalyvaujančių lituanistinių mokyklų mokytojos ir dalyvavo kolektyvo stiprinimo užsiėmime.

Stovyklos vadovai ir mokytojai kolektyvo stiprinimo užsiėmimuose | Organizatorių nuotr.

Antrus metus stovykloje dalyvavusi Virtualios ir kontaktinės lituanistinės Italijos mokyklos (VKLIM) mokytoja Aušra Kiuberytė-Basso pasakoja, kad mokytojoms ši patirtis buvo itin intensyvi – pedagogės dieną dalyvaudavo veiklose kartu su vaikais, o vakare susirinkdavo aptarti dienos rezultatų.

„Kadangi mano pamokėlės vyksta nuotoliniu būdu, vaikų nematau, nejaučiu, negaliu geriau pažinti. Vedu dvi pamokėles per savaitę, bet vaikus matau per ekraną, o čia yra gyvas prisilietimas prie vaiko, jo supratimas. Svarbu buvo pamatyti vaiką iš arti, pabūti su juo, perteikti jam Lietuvą tokią, kokią, mūsų manymu, jis turėtų pažinti.

Mokytojai Aušrai Kiubertytei-Basso iš Italijos įspūdingiausias stovyklos momentas buvo vaikų sukurtas spektaklis | Jean-Luc Dang nuotr.

Kaip mokytojai, stovykla man davė daug: sužinojau, kaip kitos mokytojos dirba, su kokiais sunkumais susiduria – dauguma jų dirba *kontaktu*, nuotoliniu būdu dirbu tik aš ir kolegė iš VKLIM Vilma Ramella Paia. Ši stovykla ir kaip mokytojai, ir kaip žmogui man davė daug – taip pat ir nuovargio“, – juokiasi mokytoja.

Kartu su A. Kiuberytė-Basso stovykloje dalyvavo jos sūnus Joris. Trylikamečio mama pasakoja, kad sūnui labiausiai patiko kepti šakotį, maudytis ežere ir stebėti fauną – žuvis bei paukščius, o kitąmet jis norėtų, kad būtų suorganizuota dar daugiau veiklų.

Viena mėgstamiausių veiklų stovykloje vaikams buvo šakočio kepimas | Jean-Luc Dang nuotr.

Italijos lietuvė pastebėjo, kad, palyginti su pernai, kai stovyklos dalyviai labai daug kartų buvo išvažiavę už jos ribų ir lankė Aukštaitijos dvarus, šiemet daugiau laiko buvo praleista stovykloje, kur vaikai kūrė spektaklį „Eglė Žalčių karalienė“.

„Visas triūsas, kurį įdėjo, jiems grįžo su kaupu. Po spektaklio vaikai girdėjo žiūrovų atsiliepimus: „jūs buvot be galo nuostabūs“, – prisimena VKLIM mokytoja ir priduria, kad daugiau laisvo laiko šiemet sudarė galimybę pakalbėti su vaikais ne apie mokyklinius dalykus, bet apie kasdienybę.

Nenuilstantis stovyklos kolektyvas | Jean-Luc Dang nuotr.

„Tai, kad šiemet buvau daugiau su vaikais ir jaučiau jų prisirišimą, man buvo labai svarbu. Kai atėjo laikas išsiskirti, buvo sunkoka“, – atvirauja A. Kiuberytė-Basso.

„Virtualioji istorija“ yra seniausia tokio pobūdžio stovykla Lietuvoje (į stovyklą atvyksta įvairiuose pasaulio kraštuose lituanistines mokyklas lankantys vaikai), pirmą kartą ji buvo surengta 2014 m. Nuo 2019 m. Lietuvoje organizuojama ir kita stovykla „Pasaulio Lietuva“, šiemet ji vyko šeštą kartą – liepos pabaigoje – ir rugpjūčio pradžioje (stovykla vyksta dviem pamainomis).

Pirmoji Lietuvos ponia Diana Nausėdienė lankosi „Virtualiosios istorijos“ stovykloje, 2023 m. | Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos, Eitvido Kinaičio nuotr.

Abi stovyklas ne kartą yra aplankiusi lituanistinio švietimo globėja, pirmoji Lietuvos ponia Diana Nausėdienė.

Projektas „Pasaulio Lietuva.“

Jei norėtumėte publikuoti straipsnį prašome nekeisti straipsnio pavadinimo, nurodyti informacijos šaltinį, autorių ir projekto pavadinimą.